

Japońskie siły samoobrony

5 lipca 2015

W najnowszej strategii bezpieczeństwa Japonii jako największe zagrożenia dla suwerenności państwa uznaje się Chińską Republikę Ludową. Chińskie wojska przewyższają naturalnie liczebnością Japońskie Siły Samoobrony i w przeszłości już próbowały przeprowadzić symulacje ataku, sprawdzając reakcję sił morskich JSS. Jest to najpoważniejsze zagrożenie, ponieważ Chiny wciąż roszczą sobie prawo do wysp Senkaku.

HISTORIA POWSTANIA JAPOŃSKICH SIŁ SAMOOBRONY

Japonia podczas II wojny światowej należała do sojuszu państw Osi, które, jak wszystkim wiadomo, rozpętały II wojnę światową. Ponadto owe trzy państwa, czyli razem z Japonią Niemcy oraz w części Włochy, wspomnianą wojnę przegrały i musiały podporządkować się zwycięzcom. W przypadku Japonii dostała się ona pod 'parasol' Stanów Zjednoczonych, przez które zaraz po wojnie była okupowana. „Wuj Sam” do dzisiaj żelazną ręką stara się kontrolować kraj wschodzącego słońca przede wszystkim w aspekcie militarnym, ale również w geopolitycznym.

Do zakończenia II wojny światowej istniała Japońska Cesarska Armia, która brała chociażby udział w wielkiej wojnie z Rosją w XIX w. Oczywiście, w skutek kapitulacji Japonii, która miała miejsce po jedynych, jak do tej pory, dwóch atakach bombami atomowymi, ze strony Stanów Zjednoczonych, oficjalnie rozwiązano cesarską Armię Japonii i zastąpiono ją nową strukturą, czyli Japońskimi Siłami Samoobrony (JSS).

Należy jednak w tym miejscu nadmienić, że JSS nie powstały bezpośrednio zaraz po zakończeniu II wojny światowej. Stany Zjednoczone, jak mają to w zwyczaju do dzisiaj, o czym świadczy chociażby konflikt w Iraku czy w Afganistanie, najpierw okupowały kraj, dyktując warunki niemal w każdej

dziedzinie życia, ale przede wszystkim w mediach oraz w wojskowości. W czasie owej okupacji szkolili przyszłych kandydatów do służby w JSS, które miały nie różnić się niczym od innych wojsk, poza charakterem obronnym. Nowe japońskie jednostki wojskowe mogły brać udział jedynie w tzw. wojnach sprawiedliwych, w ramach obrony terytorium Japonii, które składa się z połączonych ze sobą infrastrukturą transportową wysp. Główną rolę w państwie japońskim odgrywał wtedy generał armii USA, Douglas MacArthur [1], którego władza faktycznie przewyższała pozycję cesarza. Trzeba jednak przyznać, że Amerykanin wcale nie zamierzał autorytarnie rządzić Japonią. Oczywiście odegrał on ogromną rolę w odbudowywaniu Kraju Kwitnącej Wiśni, dotkniętego okrucieństwami wojny i przede wszystkim dwoma atakami nuklearnymi. To właśnie w jego sztabie powstała pacyfistyczna japońska konstytucja, która została nadana z dniem 3 listopada 1946 r. [2].

D. MacArthur był przede wszystkim trzeźwo myślącym człowiekiem, a jedną z decyzji potwierdzających to przekonanie było utrzymanie na tronie japońskiego władcy, cieszącego się ogromnym autorytetem wśród Japończyków. Amerykanin miał powiedzieć, że cesarz padł ofiarą rządzącej faktycznie kliki militarystów, którzy rozpętali wojnę ze Stanami Zjednoczonymi i nie powinien odpowiadać za zbrodnie wojenne, dokonywane przez jego kraj. Ówczesnie generał D. MacArthur był traktowany jako nowy shogun Japonii. Właśnie w napisanej przez niego konstytucji określono charakter sił zbrojnych Japonii, który obowiązuje do dzisiaj z poprawkami. W oryginale brzmiał on następująco: „Naród japoński, dążąc szczerze do międzynarodowego pokoju opartego na sprawiedliwości i porządku, wyrzeka się na zawsze wojny jako suwerennego prawa narodu, jak również użycia lub groźby użycia siły jako środka rozwiązywania sporów międzynarodowych. Dla osiągnięcia celu określonego w poprzednim ustępie nie będą nigdy utrzymywane siły zbrojne lądowe, morskie i powietrzne ani inne środki mogące służyć wojnie. Nie uznaje się prawa państwa do prowadzenia wojny” [3].

To właśnie ten zapis konstytucji regulował działanie JSS oraz całą politykę zagraniczną Japonii, która opierała się w dużej mierze na działaniach Stanów Zjednoczonych.

W roku 1950 wybuchła wojna na półwyspie koreańskim. Stany Zjednoczone, za namową władz Korei Południowej, postanowiły przetransportować swoje wojska z sąsiedniej Japonii na koreański teatr wojny domowej. Właśnie dlatego 1 lipca 1954 r. powołano JSS, które do dzisiaj istnieją pod tą nazwą i są oficjalnym ramieniem zbrojnym Kraju Kwitnącej Wiśni.

Początkowo jednak gen. D. MacArthur nieco inaczej postrzegał odbudowę sił zbrojnych cesarstwa. Na początku podjął decyzję o utworzeniu Narodowej Rezerwy Policji w liczbie 75 tys. funkcjonariuszy, która następnie została powiększona w 1952 r. o Siły Bezpieczeństwa Narodowego [4]. Oficjalna nazwa – Japońskie Siły Samoobrony w lipcu 1954 r. Na początku skupiano się bardziej nad rozwojem sił lądowych. Było to podyktowane polityką Stanów Zjednoczonych, które nieco niepokoiły się nastrojami antyamerykańskimi w Kraju Kwitnącej Wiśni. W obawie przed ponownym wzrostem nastrojów militarystycznych oraz nacjonalistycznych nie pozwalały Japończykom na znaczące inwestycje w wojska powietrzne oraz morskie, a także na związane z nimi systemy obrony przeciwlotniczej i przeciwpodwodnej.

Dopiero potencjalny konflikt o wyspy Kurylskie oraz radziecka inwazja na Afganistan doprowadziły do modernizacji i rozbudowy JSS. Rozbudowa ta dotyczyła jednak głównie sił obronnych. Chodziło przede wszystkim o systemy obrony przeciwlotniczej oraz przeciwpodwodnej. Oczywiście rozbudowa była ściśle kontrolowana USA. Obecnie JSS funkcjonują w obszarze wojsk lądowych, marynarki wojennej oraz lotnictwa wojskowego.

Oprócz artykułu 9 Konstytucji, Japonia w swoich ruchach militarnych, jak i również w polityce zagranicznej kierowała się doktryną Yoshidy [5]. Shigeru Yoshida stworzył swoją doktrynę w 1946 r. Zakładała ona, że Japonia powinna się skupić po wojnie na odbudowaniu tego, co zostało zniszczone

podczas działań zbrojnych prowadzonych na terenie tego kraju oraz na odbudowaniu własnej gospodarki. Bezpieczeństwo kraju miało zostać oparte na wojskach amerykańskich, okupujących w tamtym okresie wyspy. Zarówno doktryna, jak i zapisy konstytucji japońskiej do dzisiaj są respektowane przez rząd cesarstwa. Tym samym Japonia została wręcz zmuszona do remilitaryzacji oraz do podporządkowania się walczącemu o hegemonię w świecie USA.

Znaczący rozwój technologii oraz modernizacja JSS była możliwa dopiero w latach 1990' i na początku obecnego stulecia, gdy Stany Zjednoczone były zajęte innymi sprawami. Japońscy politycy dość luźno interpretowali artykuł 9 Konstytucji, przez co możliwe było unowocześnianie wojska japońskiego. Trzeba przyznać, że również w okresie tzw. Zimnej Wojny Stany Zjednoczone same zachęcały japoński rząd do rozbudowy sił zbrojnych, by zapobiec rozprzestrzenianiu się komunizmu na świecie. Ponadto wzrost potęgi militarnej Chińskiej Republiki Ludowej oraz potencjał atomowy Korei Północnej były kolejną przyczyną, aby jeszcze szybciej i jeszcze skuteczniej modernizować własną armię. Dzisiaj uważa się, że JSS to jedno z najnowocześniejszych, jeśli nie najnowocześniejsze siły zbrojne, jednak ze względu na małą liczebność, spowodowaną pacyfistyczną polityką, szacuje się ilość żołnierzy na ok. 240 tys. [6], owa nowoczesność nie przekłada się na realną siłę militarną kraju. Mimo wszystko według ekspertów z dziedziny geopolityki Japonia próbuje obchodzić założenia konstytucji obronności, nie zwiększając liczebności JSS, a unowocześniając stale wyposażenie swojej armii. Przystąpienie Japonii do ONZ miało również swoje pozytywne konsekwencje. JSS mogły wziąć udział w misjach ONZ, dzięki którym mogły się szkolić setki następców „samurajów” w różnych zakątkach świata, gdzie stykali się z charakterystyką różnych form konfliktów zbrojnych, powodowanych różnymi pobudkami.

Jak wyglądają Japońskie Siły Samoobrony Współcześnie?

WOJSKA LĄDOWE

Współcześnie JSS cieszą się wielkim poważaniem na świecie. Według witryny globalfirepower.com to 9. najsilniejsza armia świata [7]. Jeśli chodzi o Azję, to JSS znajdują się na 4. miejscu w tym rankingu, za bezdyskusyjnym liderem – Chinami, wciąż rosnącymi w siłę Indiami oraz wspieraną również przez Stany Zjednoczone, Koreą Południową. Od 2007 r. działa Japońskie Ministerstwo Obrony, którego zadania wyglądają podobnie do polskiego MON. Wcześniej Japonia nie posiadała ministerstwa, a jedynie agencję obrony. Ponadto w ramach JSS nie istniał sztab generalny. Rolę sztabu generalnego pełni obecnie powstałe w marcu 2006 r. Biuro Sztabów Połączonych.

Wg globalfirepower.com, w armii japońskiej znajduje się obecnie 678 czołgów, 2.850 uzbrojonych pojazdów bojowych, 202 działa samobieżne, 500 wieżyczek artyleryjskich oraz 99 systemów rakietowych wielokrotnego odpalania. Z racji członkostwa w ONZ wojska japońskie mogą brać udział w misjach pokojowych, co czynią od ponad 20 lat. Jedną z pierwszych misji, w jakiej przyszło uczestniczyć Japońskim Lądowym Siłom Samoobrony była misja usuwania klęski żywiołowej w Hondurasie (1989). Następnie wojska japońskie uczestniczyły w misji w Kambodży (1992), rok później pojawiły się w Mozambiku. Owa misja trwała 2 lata i podobnie, jak podczas misji w Kambodży, JSS skupiały się na zapewnianiu wsparcia logistycznego. JSS brały udział również w misji w Iraku w latach 2004–2006 [8], gdzie również zajmowały się wsparciem logistycznym. Japońscy żołnierze pomagali odbudowywać zniszczone miasta, zapewniali wodę poszkodowanym w konflikcie oraz prowadzili szpitale polowe. Operacja ta miała też charakter misji humanitarnej, która była realizowana przez ochotniczy kontyngent operujący w strefie brytyjskiej. Ze względu na ograniczoną możliwość działania JSS nie brały jak do tej pory udziału w misjach mających charakter ataku, ich działania ograniczają się głównie do misji stabilizacyjnych, mających na celu odbudowę zniszczonych wojną terenów. Ponadto JSS brały udział w misji ONZ w Sudanie Południowym, podczas której spełniały zadania humanitarne.

Można więc powiedzieć, że rolą Lądowych Japońskich Sił Samoobrony jest wspieranie ofiar katastrof naturalnych w najbliższym sąsiedztwie Japonii, o ile zaaprobuje to ONZ, USA i rząd w Tokio, usuwanie skutków katastrof naturalnych, które zasięgiem obejmują japońskie wyspy. Jeśli chodzi o misje ONZ, to japońskie wojsko może brać udział w misjach humanitarnych, misjach pokojowych oraz pełnić rolę obserwatora podczas wyborów, w dotkniętych konfliktami państwach.

Jeśli chodzi o misje obronne na terytorium Japonii, to nie będzie zaskoczeniem, że wojsko japońskie jest zobowiązane do bezwarunkowej obrony terytorium ze strony zarówno oddziałów wojsk lądowych innych państw, ataków artyleryjskich i rakiet balistycznych, oddziałów partyzanckich oraz służb specjalnych obcych państw oraz do obrony japońskiej cyberprzestrzeni, czyli najdynamiczniej obecnie rozwijającej się gałęzi przemysłu militarnego. Ponadto w ramach stabilizacji regionu Azji i Pacyfiku oraz poprawy globalnego bezpieczeństwa wojska lądowe JSS są zobowiązane do nieustannego podnoszenia swoich umiejętności oraz utrzymywania zdolności obronnych poprzez treningi i specjalne manewry, współpracę i wymianę międzynarodową w dziedzinie obrony, obrony i zdobywania budynków, brania udziału w międzynarodowych operacjach pokojowych, dbania o bezpieczeństwo morskie oraz do przeciwdziałanie międzynarodowemu nielegalnemu handlowi bronią w odniesieniu do rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ.

Schemat dowodzenia JSS wygląda następująco: przedstawiciele terenów objętych zagrożeniem składają wniosek do przedstawicieli wyższej jednostki administracyjnej, a stamtąd prośba trafia do ministra obrony, który raportuje sytuację premierowi. Następnie premier wyraża zgodę (lub nie) na mobilizację jednostek w służbie czynnej. Jeśli te siły okażą się niewystarczające, mobilizowani są również rezerwiści. Po tym następuje wysłanie jednostek do przeciwdziałania zagrożeniu. W przypadku agresji zbrojnej powoływany jest Szef Sztabu Operacyjnego, który odpowiada przed Ministrem Obrony i

procedura wygląda od tego momentu podobnie jak w przypadku zagrożeń o charakterze niemilitarnym [9].

Premier jest dowódcą sił zbrojnych w Japonii i to on ma największe kompetencje w tej dziedzinie. Ponadto w Japonii od lipca 1986 r. istnieje Rada Bezpieczeństwa [10], której przewodniczy premier. W ramach lądowych wojsk JSS można wymienić również agencję wywiadowczą Japonii, porównywaną do CIA, czyli Naicho. Jest to służba wywiadu zagranicznego, mająca przeciwdziałać wszelkiego rodzaju wykradaniu danych przez obce państwa. Naicho współpracuje przede wszystkim z Australią i USA jako dwójką najważniejszych sojuszników, chociaż jej działanie jest określane jako nieskuteczne. Ponadto afera z 2006 r., dotycząca przekazywania tajnych danych państwa Rosjanom, czego miał się dopuścić jeden z pracowników agencji, nie stawia tej instytucji w najlepszym świetle.

W 2009 r. powstała elitarna jednostka wojsk lądowych JSS pod nazwą Japońska Grupa Specjalnych Operacji Lądowych (JGSOL). To jednostka antyterrorystyczna, powołana przez byłą Japońską Agencję Bezpieczeństwa, by przeciwdziałać działalności terrorystycznej oraz partyzanckiej na japońskiej ziemi oraz by przewodniczyć wojsku w operacjach militarnych przeciwko partyzantom i służbom specjalnym innych państw. Potocznie są oni nazywani japońską wersją Delta Force, gdyż żołnierze tej formacji pomagali w szkoleniu tej grupy.

Dowództwo w tej jednostce może objąć tylko pułkownik. Jej główna siedziba dzieli się na 4 departamenty: spraw głównych, wywiadu, planowania oraz zaopatrzenia. Szkoleniem zajmują się wykwalifikowani żołnierze z I Brygady Powietrznej, więc również żołnierze JGSOL otrzymują przeszkolenie do walki w powietrzu, jako że obie jednostki ściśle ze sobą współpracują. Na wyposażeniu tej JGSOL znajdują się karabiny szturmowe, maszynowe, snajperskie oraz inne bronie jak wyrzutnie pocisków przeciwczołgowych czy granaty ręczne. Jednostka posiada też na wyposażeniu wozy transportowe, jak Komatsu LAV oraz Toyoty

Koukidoushas, używane do celów transportowych i zwiadowczych. Ponadto formacja ma do dyspozycji I Brygadę Helikopterów, która ma im zapewniać wsparcie. Obecnie dowódcą jednostki jest pułkownik Takanori Hirata.

WOJSKA POWIETRZNE

Wojska powietrzne JSS są drugim pod względem prestiżu, rodzajem JSS. Powstały w 1954 r. i obecnie liczą 1.613 maszyn latających, z czego 289 to myśliwce, 529 to transportowce a 741 – helikopter [11]. Ta część JSS jest odpowiedzialna za obronę przestrzeni powietrznej kraju oraz za m.in. patrolowanie obszaru wokół japońskiego terytorium, utrzymywanie sieci instalacji naziemnego i powietrznego systemu wczesnego ostrzegania. Ponadto posiadają zespół akrobacji lotniczej o nazwie Blue Impulse, wykorzystywany w celach transportowych w misjach pokojowych ONZ.

Flota powietrzna jest podzielona na 4 części rozlokowane pod względem geograficznym: północne siły obrony powietrznej, zachodnie siły obrony powietrznej, centralne siły obrony powietrznej oraz południowo-zachodnie siły obrony powietrznej. Na jej czele stoi Minister Obrony, któremu podlega Dowódca Sił Powietrznych. Jemu natomiast Naczelne Dowództwo Sił Powietrznych, złożone z wyżej wymienionych 4 części. Każda z geograficznie podzielonych części sił powietrznych posiada w swoich szeregach skrzydła powietrzne oraz grupy obrony rakietowej. Ponadto istnieje Grupa Szybkiego Reagowania, Taktyczna Grupa Zwiadowcza, Taktyczna Grupa Treningu Powietrznego, Taktyczna Grupa Treningu Obronnego oraz Komendantura Powietrznych Lotów. Oprócz tego funkcjonują również następujące dowództwa: Dowództwo Wspomagania Powietrznego ze skrzydłem ratowniczym, grupą nadzoru ruchu, grupą przewidywania pogody, eskadrą posiłkową oraz specjalną grupą transportu; Dowództwo Treningowe ze skrzydłami treningowymi, skrzydłem prostym treningu lotniczego, eskadrą treningu lotniczego oraz bazą treningu ratowniczego, ponadto pod to dowództwo podlega Lotnicza Szkoła Oficerska; Dowództwo

Testowe składające się z dowództwa koordynacji, bazy nadzoru elektronicznego oraz laboratorium medycznego i Dowództwo Nadzoru Produkcyjnego z bazami zaopatrzeniowymi, college lotniczym, skrzydłami komunikacji i naprawczym, centralną grupą baz powietrznych [12].

Głównymi samolotami na wyposażeniu powietrznych wojsk JSS są samoloty Mitsubishi F-2 oraz F-15. Ponadto Japonia ma zamiar inwestować w amerykańskie myśliwce F-35. Coraz bardziej powszechne w Japonii są również samoloty bezzałogowe, które są kupowane od największego sojusznika Kraju Kwitnącej Wiśni, czyli Amerykanów. Spośród śmigłowców Japończycy upodobali sobie w szczególności Black Hawki. Japonia zbroi się, jak tylko może, wydając krocie na remilitaryzację swojego terytorium. Rosnąca potęga militarna Chin, z którymi Japonia ma wciąż nieuregulowane sprawy dotyczące wysp Senkaku oraz potencjał nuklearny Korei Północnej, nie napawają japońskich polityków optymizmem.

Podobnie, jak w siłach lądowych JSS, także i w siłach powietrznych istnieje specjalna jednostka. Mowa tu I Brygadzie Powietrznej, złożonej z elitarnych żołnierzy desantowych. Powstała ona w 1958 r. i podobnie jak JGSOL – służy przede wszystkim do przeciwdziałania partyzantom. Formacja ta brała udział chociażby w misji w Samoa oraz w Iraku, podczas której doszło do małego skandalu, w którym jeden z członków brygady został aresztowany przy próbie kradzieży mienia sklepowego. Struktura PBP wygląda następująco: dowództwo, pierwszy, drugi i trzeci batalion piechoty powietrznej, batalion artylerii powietrznej, oddział wsparcia logistycznego, kompania łączności, kompania techniczna, szkoła powietrzna. Jeśli chodzi o broń, na jej wyposażeniu znajdują się karabiny maszynowe, snajperskie, broń krótka oraz wyrzutnie pocisków. Obecnie dowódcą jest generał Tadao Maeda.

MARYNARKA WOJENNA

Morskie Japońskie Siły Samoobrony są obecnie najbardziej poważanym rodzajem japońskich wojsk. Według witryny

globalfirepower.com marynarka wojenna Japonii znajduje się na 4. miejscu pod względem siły, jednak jeśli chodzi o nowoczesne wyposażenie, to morskie JSS znajdują się na 2. miejscu, zaraz za Stanami Zjednoczonymi. Według Ministerstwa Obrony Japonii obecnie w służbie czynnej znajduje się 124 okręty oraz 373 samoloty. Morskie JSS są spadkobiercą cesarskiej floty Japonii. Początkowo jednostki pływające były nieuzbrojone, gdyż zgodnie z doktryną Yoshidy bezpieczeństwem Japonii powinni zająć się żołnierze Stanów Zjednoczonych. Początkowo w tej formacji znajdowały się okręty do rozminowywania oraz niszczyciele, ofiarowane przez amerykańskich sojuszników. W roku 1954 morskie JSS zostały określone strażą przybrzeżną.

Podczas Zimnej Wojny JSS nie miały większego pola do popisu, ale po upadku ZSRR wszystko uległo zmianie. Morskie JSS wróciły do łask i zaczęły aktywnie współpracować na rzecz pokoju na świecie. Już w 1991 r. okręty do rozminowywania pojawiły się w Zatoce Perskiej, by oczyścić teren z min, pozostawionych przez wojska Saddama Hussajna. Dwa lata później rozpoczęła się misja w Kambodży, w której Japonia brała udział w ramach działań pokojowych ONZ. Ponadto morskie JSS brały udział w pokojowych misjach na Oceanie Indyjskim. Ta misja trwała 7 lat – 2001–2008. Wówczas JSS otrzymały zadanie zapobiegania transportom nielegalnej broni, amunicji i narkotyków [13]. Ponadto od 2004 r. morskie JSS zaopatrywały w paliwo okręty innych państw, działających w ramach tej misji. Okręty japońskie brały także udział w operacji przeciwko piratom u wybrzeży Somalii [14].

Najważniejszym stopniem w morskich JSS jest stopień admirała. Sama struktura organizacyjna floty jest bardzo podobna do struktury organizacyjnej wojsk powietrznych. Istnieją tu 4 floty eskortowe, po dwie eskadry każda, rozmieszczona w zależności od uwarunkowań geograficznych Japonii. W ramach tych flot znajduje się również dowództwo treningowe, eskadra transportowa i eskadra uzupełniająca. Ponadto w skład morskich JSS wchodzi również morska flota powietrzna oraz flota

podwodna. Podobnie jak w przypadku floty nawodnej, także flota powietrzna i podwodna posiadają swoje centra szkoleniowe, techniczne oraz zaopatrzeniowe.

Obecnie na wyposażeniu morskich JSS znajdują się okręty produkcji amerykańskiej i japońskiej. Japończycy, mimo ich pacyfistycznej konstytucji, wcale nie zrezygnowali z wytwarzania własnego sprzętu, który jest chwalony na całym świecie za swoją innowacyjność oraz niezawodność. Bardzo długo trwał spór również o to, czy JSS mogą posiadać w swojej flocie lotniskowce. W tym roku zwodowano lotniskowiec Izumo, który jest symbolem zmian, jakie dokonują się w japońskim społeczeństwie i w japońskiej polityce.

W przypadku morskich JSS istnieją dwie formacje specjalne. Pierwszą z nich jest zespół przechwytywania morskiego. Jest to jednostka, jak sama nazwa wskazuje, do przechwytywania statków, próbujących zagrozić linii brzegowej oraz linii morskiej Japonii.

Kolejną formacją jest Specjalna Jednostka Przybrzeżna (SJP), powstała w 27 marca 2001 r. Jest ona podobna amerykańskiej SEAL's brytyjskiej brytyjskiej SBS, czyli morskich komandosów – części piechoty morskiej, odpowiedzialnej za operacje antyterrorystyczne. Współpracują oni ze specjalnym zespołem bezpieczeństwa oraz oddziałem antyterrorystycznym japońskiej straży przybrzeżnej. Swego czasu głośno było o śmierci jednego z kandydatów do służby, który zmarł w wyniku przeciążeń treningowych. Jeśli chodzi o jej wyposażenie, to na podstawowym uzbrojeniu znajdują się karabiny maszynowe HK MP5A5 i H MP5SD6, jak i karabiny snajperskie Remington 700. Do transportu używają helikopterów SH-60J. Kandydaci do służby w tej elitarnej jednostce są zobowiązani do przejścia 36-tygodniowego specjalnego szkolenia bezpieczeństwa.

KIEROWANIE OBRONNOŚCIĄ PAŃSTWA

Na czele japońskiego rządu stoi premier i to on posiada

największą władzę w państwie, również w dziedzinie obronności. To on stoi na czele Rady Bezpieczeństwa Japonii (RBJ) – najważniejszego organu bezpieczeństwa, który kieruje również poczynaniami militarnymi Japońskich Sił Zbrojnych. W zależności od roli, jaką ma spełniać w dziedzinie obronności RBJ składa się z odpowiedniej ilości członków. Jeśli mają być opracowywane wytyczne dotyczące spraw zagranicznych kraju oraz polityki bezpieczeństwa, to szef rządu musi się spotkać na posiedzeniu rady z czterema ministrami. Są to: minister obrony, minister spraw zagranicznych, minister finansów i sekretarz rady. W sprawach dotyczących kontroli nad bezpieczeństwem wewnętrznym kraju, określanym jako cywilnym, RBJ musi się składać z premiera i następujących 9 ministrów: ministra komunikacji, ministra spraw zagranicznych, ministra finansów, ministra ekonomii, handlu i przemysłu, ministra infrastruktury lądowej, transportu i turystyki, ministra obrony, sekretarza rady i szefa narodowej komisji bezpieczeństwa publicznego. W tym składzie podejmowane są również najważniejsze decyzje dotyczące obrony narodowej. Podczas posiedzeń w sprawie stanów kryzysowych RBJ składa się: z premiera, sekretarza rady, ministra stanu, desygnowanego przez premiera w zależności od rodzaju kryzysu. Ponadto sekretarz rady odpowiada przed premierem jako szef sekretariatu rady. Ma pod sobą zastępcę, którego zadaniem jest koordynowanie prac zastępcy sekretarza rady do spraw zarządzania kryzysowego i sekretarza generalnego rady do spraw bezpieczeństwa narodowego. Ten drugi z kolei odpowiada za sekretariat RBJ, który współdziała z sekretariatem rady do spraw zagranicznych oraz sekretariat wywiadu i biuro badań. Ponadto premier może w każdej chwili zaprosić do RBJ specjalnego doradcę do spraw bezpieczeństwa narodowego. Każdy z szefów organów podległych sekretarzowi rady musi dostarczyć niezbędnych materiałów i informacji dotyczących spraw bezpieczeństwa, nad którymi decyzję stara się podjąć rada. Specjalny doradca ds. bezpieczeństwa powinien być ustanowiony permanentnie na tym stanowisku. Sekretariat RBJ jest organem planującym, nakreślającym i koordynującym podstawowe pryncypia

i najważniejsze sprawy dotyczące polityki zagranicznej i polityki bezpieczeństwa. Rada jest organem ustawodawczym, natomiast premier, razem z parlamentem jest organem wykonawczym. Ponadto RBJ jest zobligowana do podawania do publicznej wiadomości dorocznych raportów ze swoich działań oraz planów działań na kolejny rok [15]. Podobnie, jak polskie Biuro Bezpieczeństwa Narodowego, cyklicznie wydaje biuletyn nazywany „Białą Księgą Bezpieczeństwa Narodowego”, dotyczący bezpieczeństwa w kraju [16].

SZKOLENIE KADRY OFICERSKIEJ

Wojsko japońskie jest wojskiem z poboru, jest otwarte podobnie, jak wszystkie inne armie, na rekrutów, jednak ogranicza je liczebność. Nie mniej jednak w Japonii działa jedna akademie kształcąca kadrę oficerską: Akademia Obrony Narodowej Japonii. Kształci ona zarówno oficerów wojsk lądowych, jak również powietrznych i morskich. Jest to czteroletnia szkoła oficerska, znajdująca się w Yokosuce. Uczelnia powstała w 1 sierpnia 1952 r. [17] i miała za zadanie szkolić przyszłych oficerów JSS. Rocznie do akademii uczęszcza około 1800 studentów. Podczas pierwszego roku prowadzone jest wspólne szkolenie dla kandydatów, mające na celu zapoznanie z zadaniami i funkcjami wszystkich trzech rodzajów wojsk. Po zakończeniu pierwszego roku studenci są przydzielani, według klucza, do poszczególnych służb: dwóch do sił lądowych, jeden do marynarki oraz jeden do lotnictwa. Ponadto każdy z kandydatów musi obowiązkowo przejść kurs języka angielskiego oraz wybranego drugiego języka obcego [18]. Uczelnia przyjmuje również zagranicznych studentów.

ZAGROŻENIA MILITARNE DLA JAPONII

W najnowszej strategii bezpieczeństwa Japonii, opublikowanej przez RBJ, jako największe zagrożenia dla suwerenności państwa uznaje się Chińską Republikę Ludową. Chińskie wojska przewyższają naturalnie liczebnością JSS i w przeszłości już próbowały przeprowadzić symulacje ataku, sprawdzając reakcję

morskich JSS. Jest to najpoważniejsze zagrożenie, ponieważ Chiny wciąż roszczą sobie prawo do wysp Senkaku. Obok Chin, zagrożeniem militarnym dla Kraju Kwitnącej Wiśni jest również Federacja Rosyjska, która rości sobie prawa do wysp Kurylskich. Marynarka rosyjska jest równie groźna dla Japonii, jak Chiny, jednak jej roszczenia są nieporównywalnie mniej groźne, gdyż FR jest zaaferowana działaniami zbrojnymi w Europie oraz nie przejawia większych ambicji w rejonie wschodniej Azji. Podobnie jak Chiny, Rosja również interesuje się terenami arktycznymi i na razie w tamtym kierunku skupia swoją uwagę, podczas gdy Japonia modernizuje i udoskonala ciągle swoje siły zbrojne. Zagrożeniem dla bezpieczeństwa Japonii jest również Korea Północna, która teoretycznie znajduje się w posiadaniu broni jądrowej. Jak swego czasu mówił premier Japonii, jego kraj jest gotowy, by obronić się przed rakietami balistycznymi wystrzelonymi z KRLD. Japonia obecnie inwestuje w siły morskie, które cieszą się największym poważaniem na świecie i potrzebują wzmocnienia jeśli chodzi o siłę. Ponadto Japończycy cały czas unowocześniają lotnictwo w najnowocześniejsze samoloty myśliwskie V generacji, jak również bezzałogowe samoloty. W kraju przestają już przeważać nastroje pacyfistyczne i naród nie sprzeciwia się tak bardzo militaryzacji kraju. Szacuje się, że budżet obronny Japonii wynosi ok. 2,6 procent PKB, co przy wielkości gospodarczej kraju jest kwotą nieporównywalnie większą od przykładowo polskich wydatków na zbrojenia. Obecny premier Shinzo Abe chce dokonać również zmiany konstytucji, która została przecież napisana przez Amerykanów zaraz po II wojnie światowej.

PRZYSZŁOŚĆ JAPOŃSKICH SIŁ SAMOOBRONY

Jeśli chodzi o przyszłość JSS, to wydaje się dalej ona utrzymywać status jednej z najnowocześniejszych armii świata. Planuje się podniesienie budżetu obronnego do 2,6 procent PKB [19]. Ponadto kraj dalej rozwija się współpracę ze Stanami Zjednoczonymi, uważając ich za partnera strategicznego w dziedzinie obronności. Nie mniej jednak Japonia walczy o to,

by ich wojska nie były traktowane jako przedłużenie amerykańskiej ręki na Dalekim Wschodzie, ale by stanowiły samodzielną jednostkę wojskową. 10 lutego 2015 r., na posiedzeniu rządu uchwalono nową politykę obronną Japonii, która okazała się być wręcz przełomowa. Postanowiono, że Japonia wspomogła zaatakowanych sojuszników swoimi wojskami, argumentując to art. 5 karty Narodów Zjednoczonych.

Podobnie jak na całym świecie, także w Japonii inwestuje się w bezzałogowe maszyny latające, więc najprawdopodobniej w tę stronę będzie się rozwijać japońskie lotnictwo. Nie zapowiada się jednak na to, że JSS zaczną brać udział w działaniach zaczepnych.

JSS powstały, jak sama nazwa wskazuje, do samoobrony, więc naprawdę wiele trudu kosztowałoby polityków japońskich, by działania zaczepne ich wojsk były akceptowane przez społeczność międzynarodową. Wiele w świecie mówi się również o potencjale atomowym Japonii. Miał on być rozwijany niemalże na równi z potencjałem Stanów Zjednoczonych. Jednak klęska III Rzeszy w II wojnie światowej zahamowała proces powstawania broni tego typu w Kraju Kwitnącej Wiśni. Wiele się mówi obecnie, że posiadająca ogromną liczbę elektrowni atomowych Japonia, która ze względu na ubogą liczbę surowców energetycznych zmuszona była do wykorzystania tego rodzaju energii, pracuje nad uzyskaniem broni jądrowej. Oczywiście japońscy politycy zaprzeczają tym doniesieniom. Nie istnieją do tej pory też żadne udowodnione próby nuklearne w wykonaniu Japończyków.

Autorstwo: Paweł Sawicki

Źródło: Geopolityka.org

PRZYPISY

[1] Mikołaj Tersa, „Japonia na zawsze wyrzeka się wojny”, wyd. Kirin, s. 16.

[2] Conrad Totman, „Historia Japonii”, wyd. PWN, s. 109.

[3] „Konstytucja Japonii” z dn. 03.11.1946,
<http://www.pl.emb-japan.go.jp/relations/konstytucja.htm> (stan na 20.05.2015)

[4] Frank Kowalski, „Nieofensywna remilitaryzacja: budowa potęgi armii japońskiej”, Publikacja Naval Institute, 2014, str.72.

[5] Mikołaj Tersa, „Japonia na zawsze wyrzeka się wojny”, s. 34.

[6]
http://www.globalfirepower.com/country-military-strength-detail.asp?country_id=Japan (stan na 20.05.2015)

[7] <http://www.globalfirepower.com/> (stan na 20.05.2015)

[8] <http://www.mod.go.jp/gsdf/english/pko/index.html> (stan na 20.05.2015)

[9] <http://www.mod.go.jp/gsdf/english/pko/index.html> (stan na 21.05.2015)

[10] M. Tersa, „Japonia na zawsze wyrzeka się wojny”, wyd. Kirin, s.138

[11]
http://www.mod.go.jp/asdf/English_page/organization/formation01/ (stan na 21.05.2015)

[12]
http://www.mod.go.jp/asdf/English_page/organization/formation01/ (stan na 21.05.2015)

[13]
<http://www.mod.go.jp/msdf/formal/english/defense/kaijyo/index.html> (stan na 22.05.2015)

[14]
<http://www.mod.go.jp/msdf/formal/english/operation/index.html>

(stan na 22.05.2015)

[15] Kompetencje i funkcjonowanie Rady Bezpieczeństwa Narodowego Japonii określa Strategia Bezpieczeństwa Japonii oraz Białą Księgą Bezpieczeństwa Narodowego Japonii. Szczegółowy opis zadań oraz składu RBN znajduje się w poniższej publikacji pochodzącej z „Białej księgi bezpieczeństwa narodowego Japonii”
http://www.mod.go.jp/e/publ/w_paper/pdf/2013/24_Part2_Chapter1_Sec4.pdf (stan na 24.05.2015)

[16] „Białą księgę bezpieczeństwa narodowego Japonii” można przeczytać na stronie internetowej japońskiego ministerstwa obrony. Poniżej znajduje się link, bezpośrednio odnoszący do księgi:
http://www.mod.go.jp/e/publ/w_paper/e-book/2014/_SWF_Window.html (stan na 24.05.2015)

[17] Nieco obszerniej o historii powstania Japońskiej Akademii Bezpieczeństwa Narodowego można przeczytać na oficjalnej stronie akademii,
<http://www.mod.go.jp/nda/english/about/history.html> (23.05.2015)

[18] <http://www.mod.go.jp/nda/english/education/military.html> (stan na 23.05.2015)

[19] Premier Abe jest wielkim zwolennikiem silnej i zmilitaryzowanej Japonii. Jego polityka jest nakierowana na sojusz ze Stanami Zjednoczonymi, jednak zdaje sobie sprawę z potrzeby współpracy regionalnej,
<http://www.polska-azja.pl/2013/12/18/p-behrendt-nowa-japonska-polityka-obronna/> (stan na 24.05)

BIBLIOGRAFIA

1. Conrad Totman, „Historia Japonii”, wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010.

2. Frank Kowalski, „Nieofensywna remilitaryzacja: budowa potęgi armii japońskiej”, Publikacja Naval Institute, 2014.
3. Jolanta Tubielewicz, „Historia Japonii”, wyd. Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1988.
4. Mikołaj Tersa, „Japonia na zawsze wyrzeka się wojny”, wyd. Kirin Bydgoszcz 2014.
5. „Biała Księga Bezpieczeństwa Narodowego Japonii 2014” dostępna na stronie Ministerstwa Obrony Japonii, http://www.mod.go.jp/e/publ/w_paper/e-book/2014/_SWF_Window.html
6. Strona internetowa Ministerstwa Obrony Narodowej Japonii, <http://www.mod.go.jp/e/index>
7. Strona internetowa Japońskich Lądowych Sił Samoobrony, <http://www.mod.go.jp/gsd/eng/index.html>
8. Strona internetowa Japońskich Powietrznych Sił Samoobrony, http://www.mod.go.jp/asdf/English_page/index.html
9. Strona internetowa Japońskich Morskich Sił Samoobrony, <http://www.mod.go.jp/msdf/formal/english/index.html>